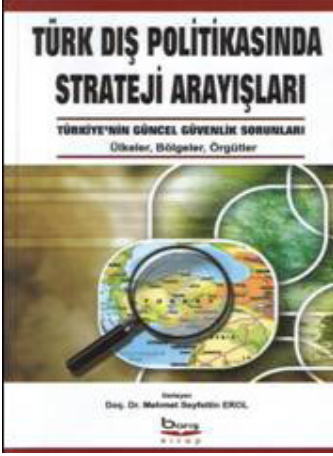


# KİTAP DEĞERLENDİRME

## Türk Dış Politikasında Strateji Arayışları Ülkeler, Bölgeler, Örgütler

Nilüfer Erol\*



**Kitabın Adı:**

Türk Dış Politikasında Strateji Arayışları:  
Ülkeler, Bölgeler, Örgütler

**Editörü:** Mehmet Seyfettin Erol

**Yayınlayan:** Barış Kitabevi – Ankara

**Yayın Yılı:** 2011

**Sayfa Sayısı:** 608

Dünyada yaşanan değişim süreci, ülkelerin dış politika algılamaları ve stratejilerini derinden etkilenmektedir. Bu değişim dalgası hiç şüphesiz Türkiye'yi de çok yakından etkilemektedir. Türkiye günümüzde hem geçmişten gelen kemikleşmiş güvenlik sorunlarına çözüm ararken, hem de yeni süreçte ortaya çıkan tehditlerle mücadele etmektedir. Türkiye'nin yakın çevresinde son dönemlerde vuku bulan gelişmeler yeni güvenlik sorunlarını da beraberinde getirmiştir. Türkiye bu bağlamda dış politika anlayışını yeni dönemin koşullarına adapte etme uğraşı vermektedir. Özellikle son dönemde Ortadoğu, Afrika, Kafkasya ve Orta Asya gibi coğrafyalarda yaşanan gelişmeler Türkiye'nin güvenlik algılamalarını ve dış politika stratejilerini yeniden düşünmesini gerekli kılmaktadır. Türkiye'nin bu süreçte benimsemiş olduğu başta "Yeni Yakın Çevre Politikası" ve bu kapsamda ortaya koyduğu "Yeni Güvenlik Doktrini" olmak üzere dış politika stratejileri ve bu stratejilerin artı ve eksi yönleri bu çalışmanın temel ilgi konusudur.

Kuşkusuz, Soğuk Savaşın sona ermesiyle uluslararası ilişkiler disiplini de ciddi değişimler ve dönüşümler geçirmeye başlamıştır. Sorunlar, çıkarlar, tehdit tanımlamaları ve algılamaları oldukça farklılık göstermiştir. Güvenlik kavramı uluslararası ilişkilerin önemli bir unsuru haline gelmiş ve küresel bir nitelik kazanmıştır. Bu denli önem kazanan güvenlik kavramı Türkiye'nin de yeni güvenlik politikası belirlemesine neden olmuştur. Nitekim bu çalışma da,

\* Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, EYTPE Doktora Öğrencisi

*Gazi*

Akademik  
Bakış

295

Cilt 5 Sayı 9  
Kış 2011

Türkiye'nin yeni güvenlik politikasını, ülkeler, bölgeler ve örgütler düzeyinde ele almayı amaçlamaktadır. Bu amaçla Gazi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Mehmet Seyfettin Erol tarafından hazırlanan ve Barış Kitabevi tarafından basılan bu derlemede 17 makale bulunmaktadır.

Hakan Akyol, "Realizm ile İdealizm arasında yeni Türk Dış Politikası: Hedefler, Yöntemler ve Araçlar Karşılaştırması" başlıklı makalesinde son dönem Türk Dış Politikası'nın hedefleri ve bu hedefler doğrultusunda kullanılan yöntem ve araçlar karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Bu çalışma ile Türk dış politikasının yeni yönelimlerine ilişkin teorik bir bakış açısı ortaya konmaya çalışılmıştır.

Müslüm Güzel, "Ulusal Özelliklerin Türk Dış Politikası'na Yansımaları" başlıklı makalesinde din, milliyetçilik ve moral değerler gibi unsurların bir ülkenin dış politika anlayışını ne yönde değiştirebileceği üzeri analizler yapılmaktadır. Bu kapsamda çalışmada Türk Dış Politika'nda ulusal özelliklerin etkileri üzerine analizler yapılmaktadır.

Akın Dalbudak, "Büyük Türkiye Projesi: Yeni Osmanlıcılık" adlı makalesinde, Yeni Osmanlıcılık anlayışının ne olduğu, neleri amaçladığını ve bu amaçların gerekçelerini ortaya koyduktan sonra Türkiye'nin küresel bir aktör olmasını sağlayacak tutarlı, sağlam gerekçelere dayalı bilimsel bir vizyon olup olmadığını ve "Büyük Türkiye" stratejisi olup olmadığını değerlendirmeye çalışmıştır.

Özlem Zerrin Keyvan, "Stratejik Ortaklıktan Model Ortaklığa Türk-Amerikan İlişkileri" başlıklı makalesinde, Türkiye-ABD ilişkilerinin temelde hangi amaç ve kaygılar üzerine kurulduğunu ve kurulan bu ilişkilerinde nasıl dönüştüğünü irdelemiştir. İlişkilerin 1830-2011 yılları arasında hangi ekseninde geliştiği stratejik müttefik, stratejik işbirliği, stratejik ortaklık ve model ortaklık kavramları ışığında açıklanmıştır.

Mustafa Göker, "Türkiye'nin Yeni Yakın Çevre Politikası ve Sıfır Sorunlu Komşuluk" başlıklı makalesinde sıfır sorunlu komşuluk politikasının ne olduğunu Ahmet Davutoğlu'nun kendi ifadelerinden hareketle ortaya koyduktan sonra Türkiye'nin komşularıyla ekonomik ilişkilerindeki güncel gelişmeler üzerinde durmuştur.

Ahmet Serhat Üngör, "Türkiye'nin Yeni Güvenlik Politikası İran, Irak ve Suriye ile İlişkiler" başlıklı makalesinde, güçlü bir ekonomiye sahip olmak ve bölgede lider ülke konumuna ulaşma hedeflerine sahip Türkiye'nin yön verdiği, yeni dış politika ve güvenlik anlayışı çerçevesinde İran, Irak ve Suriye ile olan ilişkileri incelemiştir. Son dönem Türk Dış Politikası'nın amaçları ve temel kavramları üzerinde durmuş, Batı için önemli tehdit kabul edilen İran, inşa çalışmaları devam eden Irak'taki yeni siyasi oluşumlar ve Suriye'nin durumunun, Türkiye'nin güvenliğine etkileri hususuna açıklık getirilmeyi hedeflemiştir.

Gazi